

Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman hyväksyminen

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 24.11.2022 § 103

Valmistelija

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma on strateginen ja ohjeellinen asiakirja, toimintasuunnitelma kaupungin vuosien 2023–2035 ilmasto- ja ympäristötoimenpiteille. Ohjelma vaikuttaa osaltaan kaupungin budjettiin ja taloussuunnitelmaan ja se on tarkoitettu hyödynnettäväksi sekä viranhaltijoiden että päättäjien strategisessa työssä. Se luo toiminta- ja ajattelutapaa, jolla haluamme suhtautua ilmasto- ja ympäristöasioihin Paraisten kaupungissa.

Kunnille kuuluvat toimenpiteet ilmasto- ja ympäristöasioissa ovat pitkän aikavälin toimenpiteitä, joita on tarkoitus ajan mittaan muokata ja tarvittaessa täydentää. Ohjelma ja sen seurauksena soveltuvat toimenpiteet tulevat koskettamaan ei ainoastaan Paraisten kaupungin omaa toimintaa, vaan Parainen haluaa myös olla myötävaikuttamassa ympäristötyön lisääntymiseen mahdollisimman laajalla rintamalla, eli myös yritysten, yhdistysten ja kuntalaisten keskuudessa.

Paraisilla ei ennestään ole ilmasto- tai ympäristöohjelmaa, ja yksi ohjelman tarkoituksista on tuoda myös esiin Paraisilla jo tehtyä ilmasto- ja ympäristötyötä. Ilmasto- ja ympäristötyötä ei aloiteta nolapisteestä, vaan tehtyä työtä tullaan kirittämään ilmasto- ja ympäristöohjelman avustuksella.

Ilmasto- ja ympäristöohjelmalla on vahva kytkös kaupungin strategiaan.

On arvioitu, että kuntaorganisaation omalla toiminnalla katetaan noin 5–10 prosenttia kunnan alueella tapahtuvista päästöistä. Loput noin 90 prosenttia päästöistä muodostuvat muiden tahojen, mm. asukkaiden, teollisuuden, palvelujen toiminnasta. Jotta saavutetaan kansainväliset, kansalliset, alueelliset ja kunnan sisäiset päästövähennykset ja ympäristönsuojeluun liittyvät tavoitteet, kunnan, yritysten, yhdistysten ja kuntalaisten on toimittava yhdessä. Ilmasto- ja ympäristöohjelman kantava teema onkin yhteistyö – yhdessä luominen. Ohjelman tarkoitus on luoda alusta ja osallistaa kuntalaiset, yritykset, yhdistykset ja muut sidosryhmät yhteiseen ilmasto- ja ympäristötyöhön.

Suomen hallitus hyväksyi 20.10.2022 esityksen ilmastolain täydentämisestä niin, että 1.1.2023 lähtien laki velvoittaa kunnat laatimaan ilmastosuunnitelman, joka on päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa. Paraisten ilmasto- ja ympäristöohjelma täyttää tämän lain vaatimukset.

Ohjelma jakautuu viiteen teema-alueeseen:

- Saaristomeri
- Luonnon monimuotoisuus
- Liikkuminen
- Energia
- Yhteistyö, viestintä ja kasvatus

Tavoitteet (4 kpl)

- Ohjelman Saaristomerta koskevana tavoitteena on lähialueiden vesien hyvä tila ekologisen luokituksen mukaisesti.

- Ohjelman liikkumista koskevana tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä päästöjen vähentämiseksi.
- Ohjelman energiaa koskevana tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä päästöjen vähentämiseksi sekä se, että Paraisten kaupunki luopuu ohjelmakauden aikana öljylämmityksestä kaupungin omissa kiinteistöissä.
- Ohjelman luonnon monimuotoisuutta koskevana tavoitteena on luontokadon torjunta.

Ohjelman seuranta:

Ilmasto- ja ympäristöohjelman vaikuttavuuden varmistamiseksi ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteiden aikataulutusta tullaan sitomaan Paraisten kaupungin budjetointielinkaareen ja toimenpiteiden seuranta kaupungin tilinpäätökseen ja osavuosisiraportointiin. Ohjelman mahdolliset päivitykset tehdään budjetoinnin yhteydessä.

Kaupungin ilmasto- ja ympäristötoimien seuraamisen avuksi on valittu yhdeksän indikaattoria.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu toimenpiteitä. Toimenpiteet (noin 30 kpl) esitetään toimenpidetaulukossa, josta käy ilmi kunkin toimenpiteen vastuutaho, sisältö ja tavoite, tilanne, toimenpiteen toteutusaika, yhteys kaupungin strategiaan ja budjetti.

Oheismateriaali

Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma (työversio 11.11.2022)
Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpidetaulukko (työversio 11.11.2022)

Esittelijä

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Jaosto merkitsee ilmasto- ja ympäristöohjelman tiedoksi ja käsittelee asiaa seuraavassa kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Ympäristönsuojelutarkastaja P.H.

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 11.01.2023 § 8

Valmistelija

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Jaoston merkittyä ilmasto- ja ympäristöohjelman tiedoksi 24.11.2022 sivistyslautakunta sekä rakennus- ja ympäristölautakunta ovat käsitelleet ohjelmaa ja antaneet siitä lausunnot 14.12.2022 sekä 7.12.2022.

Ilmasto- ja ympäristöohjelmaan on tehty näiden lausuntojen mukaisia pieniä tarkistuksia ja lisäyksiä.

Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma on strateginen ja ohjeellinen asiakirja, toimintasuunnitelma kaupungin vuosien 2023–2035 ilmasto- ja ympäristötoimenpiteille. Ohjelma vaikuttaa osaltaan kaupungin budjetointiin ja

taloussuunnitelmaan ja se on tarkoitettu hyödynnettäväksi sekä viranhaltijoiden että päättäjien strategisessa työssä. Se luo toiminta- ja ajattelutapaa, jolla haluamme suhtautua ilmasto- ja ympäristöasioihin Paraisten kaupungissa. Ohjelma sijoittuu Pariisin ilmastopimuksen, EU:n biodiversiteettistrategian ja vesipuitteidirektiivin, Suomen hallitusohjelman Hiilineutraali Suomi 2035 -strategian, Varsinais-Suomen ilmastotiekartan ja kaupungin strategian alle.

Kunnille kuuluvat toimenpiteet ilmasto- ja ympäristöasioissa ovat pitkän aikavälin toimenpiteitä, joita on tarkoitus ajan mittaan muokata ja tarvittaessa täydentää. Ohjelma ja sen seurauksena sovittavat toimenpiteet tulevat koskettamaan ei ainoastaan Paraisten kaupungin omaa toimintaa, vaan Parainen haluaa myös olla myötävaikuttamassa ympäristötyön lisääntymiseen mahdollisimman laajalla rintamalla, eli myös yritysten, yhdistysten ja kuntalaisten keskuudessa.

Paraisilla ei ennestään ole ilmasto- tai ympäristöohjelmaa, ja yksi ohjelman tarkoituksista on tuoda myös esiin Paraisilla jo tehtyä ilmasto- ja ympäristötyötä. Ilmasto- ja ympäristötyötä ei aloiteta nollapisteestä, vaan tehtyä työtä tullaan kirittämään ilmasto- ja ympäristöohjelman avustuksella.

Ilmasto- ja ympäristöohjelmalla on vahva kytkös kaupungin strategiaan.

On arvioitu, että kuntaorganisaation omalla toiminnalla katetaan noin 5–10 prosenttia kunnan alueella tapahtuvista päästöistä. Loput noin 90 prosenttia päästöistä muodostuvat muiden tahojen, mm. asukkaiden, teollisuuden, palvelujen toiminnasta. Jotta saavutetaan kansainväliset, kansalliset, alueelliset ja kunnan sisäiset päästövähennykset ja ympäristönsuojeluun liittyvät tavoitteet, kunnan, yritysten, yhdistysten ja kuntalaisten on toimittava yhdessä. Ilmasto- ja ympäristöohjelman kantava teema onkin yhteistyö – yhdessä luominen. Ohjelman tarkoitus on luoda alusta ja osallistaa kuntalaiset, yritykset, yhdistykset ja muut sidosryhmät yhteiseen ilmasto- ja ympäristötyöhön.

Suomen hallitus hyväksyi 20.10.2022 esityksen ilmastolain täydentämisestä niin, että 1.1.2023 lähtien laki velvoittaa kunnat laatimaan ilmastosuunnitelman, joka on päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa. Paraisten ilmasto- ja ympäristöohjelma täyttää tämän lain vaatimukset.

Ohjelma jakautuu viiteen teema-alueeseen:

- Saaristomeri
- Luonnon monimuotoisuus
- Liikkuminen
- Energia
- Yhteistyö, viestintä ja kasvatus

Tavoitteet (4 kpl)

- Ohjelman Saaristomerta koskevana tavoitteena on lähialueiden vesien hyvä tila ekologisen luokituksen mukaisesti.
- Ohjelman liikkumista koskevana tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä päästöjen vähentämiseksi.
- Ohjelman energiaa koskevana tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä päästöjen vähentämiseksi sekä se, että Paraisten kaupunki luopuu ohjelmakauden aikana öljylämmityksestä kaupungin omissa kiinteistöissä.
- Ohjelman luonnon monimuotoisuutta koskevana tavoitteena on luontokadon torjunta.

Dokumentin rakenne:

Ohjelmarunko esittelee ohjelman viisi teemaa, niiden näkymisen kaupungin strategiassa ja esimerkkejä jo tehdyistä ilmasto- ja ympäristötoimenpiteistä. Tulevat ja jo käynnissä olevat toimenpiteet esitellään erillisissä toimenpidekortteissa, joiden yhteydessä on myös toimenpidelista.

Erillisessä tiedostossa toimenpiteet on jaoteltu kunkin teeman alle toimenpidekorttien muodossa. Teemat on merkitty ohjelmaan ja toimenpidekortteihin eri värein luettavuuden parantamiseksi. Käytännön ilmasto- ja ympäristötoimenpiteillä pyritään kohti ohjelmassa asetettuja tavoitteita, joihin pääsemisen ja kehityksen kuvaamisen apuna käytetään indikaattoreita, eli mittareita.

Toimenpidekorttien jälkeen tulevaan toimenpidelistaan on kerätty esille toimenpiteitä, joita on saatu kuntalaiskyselystä, workshopista, sidosryhmiltä ja toimialakeskusteluista, mutta jotka vaativat joko jatkojalostusta tai resursointia taikka poistetaan.

Ohjelman seuranta:

Ilmasto- ja ympäristöohjelman vaikuttavuuden varmistamiseksi ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteiden aikataulutusta tullaan sitomaan Paraisten kaupungin budjetointielinkaareen ja toimenpiteiden seuranta kaupungin tilinpäätökseen ja osavuosisiraportointiin. Ohjelman mahdolliset päivitykset tehdään budjetoinnin yhteydessä.

Kaupungin ilmasto- ja ympäristötoimien seuraamisen avuksi on valittu yhdeksän lähtökohtaista indikaattoria.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu toimenpiteitä. Toimenpiteet (noin 30 kpl) esitetään toimenpidekortteissa, joista käy ilmi kunkin toimenpiteen vastuutaho, sisältö ja tavoite, tilanne, toimenpiteen toteutus aika, yhteys kaupungin strategiaan ja budjetti.

Liite

Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma, 23.12.2022
Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpidekortit, 23.12.2022

Oheismateriaali

[Sivistyslautakunnan lausunto 14.12.2022 § 64](#)
[Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto 7.12.2022 § 183](#)

Esittelijä

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto hyväksyy ilmasto- ja ympäristöohjelman ja ehdottaa kaupunginhallitukselle, että ohjelma hyväksytään.

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Kurt Lundqvist ehdotti, että jaosto kerran vuodessa ennen talousarvion käsittelyä saisi raportin ilmasto- ja ympäristöohjelman tilanteesta. Jaosto yhtyi ehdotukseen yksimielisesti.

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto hyväksyy ilmasto- ja ympäristöohjelman ja ehdottaa kaupunginhallitukselle, että ohjelma hyväksytään.

Jakelu

Toimialapäälliköt, kaupunginjohtaja PN, kaavoituspäällikkö HSL, kaupungingeodeetti DB, ympäristönsuojelutarkastajat, opetuspäällikkö KS, johtava rakennustarkastaja SS, elinkeinopäällikkö TE, yhdyskuntainsinööri MJ, vesihuoltopäällikkö MR, kiinteistöpäällikkö SP

Lisäksi toimintaan osallistuvat yritykset ja yhdistykset (valtuuston lopullisen päätöksen jälkeen)

Kaupunginhallitus 23.01.2023 § 24

Valmistelija

Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Sivistyslautakunta sekä rakennus- ja ympäristölautakunta ovat käsitelleet ohjelmaa ja antaneet siitä lausunnot 14.12.2022 sekä 7.12.2022.

Ilmasto- ja ympäristöohjelmaan on tehty näiden lausuntojen mukaisia pieniä tarkistuksia ja lisäyksiä.

Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma on strateginen ja ohjeellinen asiakirja, toimintasuunnitelma kaupungin vuosien 2023–2035 ilmasto- ja ympäristötoimenpiteille. Ohjelma vaikuttaa osaltaan kaupungin budjetointiin ja taloussuunnitelmaan ja se on tarkoitettu hyödynnettäväksi sekä viranhaltijoiden että päättäjien strategisessa työssä. Se luo toiminta- ja ajattelutapaa, jolla haluamme suhtautua ilmasto- ja ympäristöasioihin Paraisten kaupungissa. Ohjelma sijoittuu Pariisin ilmastosopimuksen, EU:n biodiversiteettistrategian ja vesipuitedirektiivin, Suomen hallitusohjelman Hiilineutraali Suomi 2035, Varsinais-Suomen ilmastotiekartan ja kaupungin strategian alle.

Kunnille kuuluvat toimenpiteet ilmasto- ja ympäristöasioissa ovat pitkän aikavälin toimenpiteitä, joita on tarkoitus ajan mittaan muokata ja tarvittaessa täydentää. Ohjelma ja sen seurauksena sovittavat toimenpiteet tulevat koskettamaan ei ainoastaan Paraisten kaupungin omaa toimintaa, vaan Parainen haluaa myös olla myötävaikuttamassa ympäristötyön lisääntymiseen mahdollisimman laajalla rintamalla, eli myös yritysten, yhdistysten ja kuntalaisten keskuudessa.

Paraisilla ei ennestään ole ilmasto- tai ympäristöohjelmaa, ja yksi ohjelman tarkoituksista on tuoda myös esiin Paraisilla jo tehtyä ilmasto- ja ympäristötyötä. Ilmasto- ja ympäristötyötä ei aloiteta nollapisteestä, vaan tehtyä työtä tullaan kirkittämään ilmasto- ja ympäristöohjelman avustuksella.

Ilmasto- ja ympäristöohjelmalla on vahva kytkös kaupungin strategiaan.

On arvioitu, että kuntaorganisaation omalla toiminnalla katetaan noin 5–10 prosenttia kunnan alueella tapahtuvista päästöistä. Loput noin 90 prosenttia päästöistä muodostuvat muiden tahojen, mm. asukkaiden, teollisuuden, palvelujen toiminnasta. Jotta saavutetaan kansainväliset, kansalliset, alueelliset ja kunnan sisäiset päästövähennykset ja ympäristönsuojeluun liittyvät tavoitteet, kunnan, yritysten, yhdistysten ja kuntalaisten on toimittava yhdessä. Ilmasto- ja ympäristöohjelman kantava teema onkin yhteistyö – yhdessä luominen. Ohjelman tarkoitus on luoda alusta ja osallistaa kuntalaiset, yritykset, yhdistykset ja muut sidosryhmät yhteiseen ilmasto- ja ympäristötyöhön.

Suomen hallitus hyväksyi 20.10.2022 esityksen ilmastolain täydentämisestä niin, että 1.1.2023 lähtien laki velvoittaa kunnat laatimaan ilmastosuunnitelman, joka on päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa. Paraisten ilmasto- ja ympäristöohjelma täyttää tämän lain vaatimukset.

Ohjelma jakautuu viiteen teema-alueeseen:

- Saaristomeri
- Luonnon monimuotoisuus
- Liikkuminen
- Energia
- Yhteistyö, viestintä ja kasvatus

Tavoitteet (4 kpl)

- Ohjelman Saaristomerta koskevana tavoitteena on lähialueiden vesien hyvä tila ekologisen luokituksen mukaisesti.
- Ohjelman liikkumista koskevana tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä päästöjen vähentämiseksi.
- Ohjelman energiaa koskevana tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä päästöjen vähentämiseksi sekä se, että Paraisten kaupunki luopuu ohjelmakauden aikana öljylämmityksestä kaupungin omista kiinteistöissä.
- Ohjelman luonnon monimuotoisuutta koskevana tavoitteena on luontokadon torjunta.

Dokumentin rakenne:

Ohjelmarunko esittelee ohjelman viisi teemaa, niiden näkymisen kaupungin strategiassa ja esimerkkejä jo tehdyistä ilmasto- ja ympäristötoimenpiteistä. Tulevat ja jo käynnissä olevat toimenpiteet esitellään erillisissä toimenpidekortteissa, joiden yhteydessä on myös toimenpidelista.

Erillisessä tiedostossa toimenpiteet on jaoteltu kunkin teeman alle toimenpidekorttien muodossa. Teemat on merkitty ohjelmaan ja toimenpidekortteihin eri värein luettavuuden parantamiseksi. Käytännön ilmasto- ja ympäristötoimenpiteillä pyritään kohti ohjelmassa asetettuja tavoitteita, joihin pääsemisen ja kehityksen kuvaamisen apuna käytetään indikaattoreita, eli mittareita.

Toimenpidekorttien jälkeen tulevaan toimenpidelistaan on kerätty esille toimenpiteitä, joita on saatu kuntalaiskyselystä, workshopista, sidosryhmiltä ja toimialakeskusteluista, mutta jotka vaativat joko jatkojalostusta tai resursointia taikka poistetaan.

Ohjelman seuranta:

Ilmasto- ja ympäristöohjelman vaikuttavuuden varmistamiseksi ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteiden aikataulutusta tullaan sitomaan Paraisten kaupungin budjetointielinkaareen ja toimenpiteiden seuranta kaupungin tilinpäätökseen ja osavuosisiraportointiin. Ohjelman mahdolliset päivitykset tehdään budjetoinnin yhteydessä.

Kaupungin ilmasto- ja ympäristötoimien seuraamisen avuksi on valittu yhdeksän lähtökohtaista indikaattoria.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu toimenpiteitä. Toimenpiteet (34 kpl) esitetään toimenpidekortteissa, joista käy ilmi kunkin toimenpiteen vastuutaho, sisältö ja tavoite, tilanne, toimenpiteen toteutusaika, yhteys kaupungin strategiaan ja budjetti.

Liite	Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma, 12.1.2023 Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpidekortit, 12.1.2023
Oheismateriaali	Sivistyslautakunnan lausunto 14.12.2022 § 64 Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto 7.12.2022 § 183
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus käsittelee ilmasto- ja ympäristöohjelmaa ja tekee asiasta päätöksen kokouksessaan 13.2.2023.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Jakelu	Toimialajohtajat, kaupunginjohtaja PN, kaavoituspäällikkö H-SL, kaupungingeodeetti DB, ympäristönsuojelutarkastajat, opetuspäällikkö KS, johtava rakennustarkastaja SS, elinkeinopäällikkö TE, yhdyskuntainsinööri MJ, vesihuoltopäällikkö MR, kiinteistöpäällikkö SP Lisäksi osallistuvat yritykset ja yhdistykset (valtuuston lopullisen päätöksen jälkeen)

Kaupunginhallitus 13.02.2023 § 38
302/11.00.01/2022

Valmistelija	Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774 etunimi.sukunimi@parainen.fi Kaupunginhallituksen 23.1.2023 antaman evästyksen mukaisesti ohjelmaan on tehty seuraavat pienet päivitykset: Ohjelman 4. luku, <i>fossiilinen</i> öljy. Itämeripäivä-toimenpidekortti, lisätty <i>Turun yliopisto ja Åbo Akademi</i> . Kalaleader-toimenpidekortti, lisätty <i>Livia kalatalous- ja ympäristöopisto</i> . Metsänhoitosuunnitelma-toimenpidekortti, tekstiä <i>hiilinieluista</i> täsmennetty. Toimenpidekortti Lapset ja nuoret Varsinais-Suomen kestävyystyön kirittäjinä -hanke, lisätty teksti <i>molemmista kieliryhmistä</i> . Kestävyyspolku-toimenpidekortti, lisätty teksti <i>molemmista kieliryhmistä</i> . Lisätty toimenpidekortti Selvitys ilmasto- ja Saaristomerikoordinaattorista.
Liite	Paraisten kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma, 2.2.2023 Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpidekortit, 2.2.2023
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy ilmasto- ja ympäristöohjelman ja ehdottaa, että kaupunginvaltuusto hyväksyy ohjelman.
Päätös	Tekninen päällikkö Jonas Nylund oli kokouksessa asiantuntijana tämän asian käsittelyn ajan. Tekninen päällikkö poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Toimialajohtajat, kaupunginjohtaja PN, kaavoituspäällikkö H-SL, kaupungingeodeetti DB, ympäristönsuojelutarkastajat, opetuspäällikkö KS, johtava rakennustarkastaja SS, elinkeinopäällikkö TE, yhdyskuntainsinööri MJ, vesihuoltopäällikkö MR, kiinteistöpäällikkö SP

Lisäksi osallistuvat yritykset ja yhdistykset (valtuuston lopullisen päätöksen jälkeen)
